

FUNGUS

POPULAIR ORGAAN VOOR DE LEDEN VAN DE
NEDERLANDSCHE MYCOLOGISCHE VEREENIGING

Onder hooge bescherming van H.M. de Koningin-Moeder

„En haar waarde was òf niets, òf onschatbaar,
naar gelang van de hoedanigheid van het oog,
dat haar aanschouwde”

D' ANNUNZIO.

TERUG VAN NUNSPEET

In een sprookjesachtig gouden schijnsel hebben wij op onze paddenstoelentochten een mooi stukje van de Veluwe op zijn mooist gezien.

Goud zonnelicht viel op de prachtig verkleurende boomen, glinsterde door takken en loof, gloeide op de stammen, op het mos, op het ritselfende dek van gevallen bladeren, of op het late struweel en werd in allerlei tinten weerkaatst tot een trillende gouden sfeer, waarin het een hoog genot was, te speuren naar de veelkleurige paddenstoelen.

Niet enkele oogenblikken, maar de volle drie dagen van ons samenzijn zijn wij door zeldzaam schitterend herfstweer begunstigd geworden.

Het was, of velen onzer medeleden dit hadden voorgevoeld, want de opkomst was boven verwachting, een kleine veertig leden en enkele gasten hebben de tochten geheel of gedeeltelijk medegemaakt. En onze voorzitter kon dan ook bij den aanvang van den eerste der twee gezellige gemeenschappelijke maaltijden in het hoofdkwartier dankbaar er op wijzen, dat meer dan een tiende der leden was opgekomen, een opkomst, die zeer groot genoemd mag worden bij landelijke vereenigingen.

Overeenkomstig de toezegging waren op Zondag en Maandag de gevonden paddenstoelen ter bezichtiging neergelegd, o.a. voor de leden, die verhinderd waren, aan de tochten zelf deel te nemen. Blijkens de inlichtingen van den heer Kolkman, den hotelhouder van het hoofdkwartier, die de kleine en groote materiele belangen goed behartigde, is er nogal veel bezoek geweest, zelfs met auto's uit verafgelegen plaatsen.

Misschien moeten een volgende maal enkele tochtgenooten zich in aflossing belasten met het geven van inlichtingen aan de bezoekers, gedurende de uren, waarop de andere deelnemers zijn uitgezwermd, om ook deze bescheiden tentoonstellingen nog meer dienstbaar te maken aan ons doel.

Over den rijkdom en de weelde aan paddenstoelen kunnen wij helaas niet jubelen. Zeker, er zijn mooie paddenstoelen en ook zeldzame soorten gevonden, de wetenschappelijke voormannen waren dankbaar, en aan verscheidene nieuwelingen is de wondere wereld der paddenstoelen geopenbaard kunnen worden, maar de najaarsbloemen van het woud drongen zich nagenoeg nergens ongevraagd zóó op, dat de wandelaar als vanzelf tot aandacht schenken gedrongen werd.

In verschillende gesprekken kwam naar voren, dat wij hier te doen hebben met een merkwaardig phaenologisch verschijnsel van dit jaar, dat zich bijna overal in ons land heeft vertoond, ondanks den meer dan normalen regenval. Later zal misschien eene aannemelijke verklaring voor dit negatieve verschijnsel worden gevonden, voorloopig gaat het vermoeden uit naar te weinig warmte in den zomer.

Honingzwammen schijnen 't echter dit jaar goed naar hun zin te hebben gehad, afgaande op hun talrijkheid en hun hier en daar vroeg in 't najaar te voorschijn komen.

De wetenschappelijke uitslag van onze tochten zal worden neergelegd in de volgende „Mededeelingen” van onze Vereeniging. Wij volstaan met het weergeven van indrukken.

De tochten op Zaterdag en Zondag zijn gehouden in de onmiddellijke omstreken van Nunspeet, waarbij een groep stond onder leiding van onzen voorzitter en de andere onder ons medelid Meulemeester.

Maandagmorgen viel hun, die nog niet naar huis terug moesten, het voorrecht ten deel, een tocht te maken op het historische landgoed Staverden, waartoe door den eigenaar, den heer s' Jacob, zeer welwillend toegang was verstrekt. Deze heeft daarmede den dank verdiend van de deelnemers van den tocht op dit landgoed, waarvoor Brusse in zijn „Onder de Menschen” ¹⁾ terecht de belangstelling heeft gewekt.

Met groot genoegen kunnen wij op onze paddenstoelentochten terugzien. Voor ieder der deelnemers van allerlei schakeering, overeenkomstig het karakter van onze Vereeniging, is veel op te merken en te leeren geweest en voor allen zijn het onder de meest gunstige omstandigheden heerlijke werk- en ontspanningsdagen geweest in de vrije natuur.

In onzen oproep voor de tochten in het voorgaande nummer schreven wij:

¹⁾ N.R.C. Dec. '29.

„Bovendien zal het gedurende eenige dagen tezamen zijn onder geestverwanten een genot zijn en ons gezond verenigingsleven bevorderen. Ook de wetenschap en de liefde voor de natuur worden gediend door gezellig verkeer onder gelijkgestemden.”

Van deze waarheid bleken alle deelnemers doordrongen. In een gezelligen, prettigen toon is er gewerkt aan elkanders vervolmaking, niet alleen op zuiver mycologisch gebied, maar ook ten opzichte van de vele echte en schijnbare tekortkomingen, die in den gezelligen kring dankbare mikpunten waren voor jokkernij.

Aan den laatsten disch drong ons medelid SCHWEERS er bij het Bestuur op aan, om het volgend najaar opnieuw algemeene paddenstoelentochten voor de leden uit te schrijven.

Uit de groote instemming met dit voorstel bleek wel duidelijk, hoe de tochten in Nunspeet in overeenstemming zijn geweest met het mooie doel van onze Vereeniging.

BOLETUS PARASITICUS OP SCLERODERMA VULGARE

In 1927 stond aan den rand van een greppel in het Mastbosch te Breda eene aardappelbovist, waaruit 5 goed ontwikkelde exemplaren van *Boletus parasiticus* voor den dag kwamen. Voor het Mastbosch is deze boleet niet buitengewoon zeldzaam, maar meer dan één of twee aangetaste scleroderma's krijg ik per jaar toch nooit te sien. Nu vond ik onlangs *precies op dezelfde plaats* als in 1927 weer exemplaren van *Boletus parasiticus*. Op eene groote aardappelbovist stonden eenige grootere en kleinere boleten, circa 80 cm daar vandaan stond nog een exemplaar op eene kleinere bovist en 2 m. verder lag in den greppel een afgerukte bovist met één grooten en wel 9 zeer kleine boleten. Een open plekje in het mos tusschen de beide aangetaste scleroderma's liet nog vermoeden, waar het afgerukte exemplaar gestaan had.

Het Mastbosch is overigens met scleroderma's als bekaaid, andere aangetaste exemplaren heb ik dit jaar echter niet gevonden, zelfs stond er vlak bij aan den overkant van den greppel ook een ongeschonden bovist. Dit alles maakt het bijna zeker, dat het geen toeval is, dat *Boletus parasiticus* twee maal op dezelfde plaats verscheen.

Naar de reden kan ik slechts raden. In den paddenstoelentijd kom ik ieder jaar een paar keer op dat plekje, na '27 zag ik er geen *parasiticus*, denklijk zal ze er ook wel niet geweest zijn. Het is mogelijk, dat de sporen van de boleten van '27 hun tijd afgewacht hebben, tot de omstandigheden voor hunne ontwikkeling gunstig waren en pas nu de kans kregen hun slag te slaan. Zij drongen in de bovisten, vulden deze met mycelium en kwamen tot fructificatie. Een proces, dat zich dan wel snel afgewikkeld zal moeten hebben.

Eene andere mogelijkheid dringt zich echter op. Zou het mycelium van den boleet niet het mycelium van de scleroderma aantasten en zou dit aangetaste mycelium niet onder gunstige omstandigheden toch tot fructificatie kunnen komen, maar het complex dan bovisten leveren, waaruit boleten groeien?

Er zijn enkele dingen, die hiervoor pleiten: de drie bovisten waren vlak bijeen, kunnen dus tot één mycelium behoord hebben. De boleten groeien niet, zooals *Nyctalis asterophora* of *Collybia tuberosa* boven op den paddenstoel, maar komen meer aan den onderkant, op zij uit de scleroderma. De exemplaren op de afgerukte bovist waren sterk in hunne ontwikkeling gestoord. Toch hadden zij de groote bovist tot hunne beschikking, die op den bodem van den vochtigen greppel geen gevaar liep uit te drogen. Verbroken was echter hun verband met een mogelijk in den bodem voorkomend boletenmycelium.

Nemen wij een oogenblik aan, dat beide mycelia gemengd voorkomen, dan is het de vraag of de naam *parasiticus* goed is. Als het mycelium van '27 na het leveren van 5 groote boleten nog zoo levenskrachtig is, dan zou het wel mogelijk kunnen zijn, dat we hier met eene saprophytische symbiose te maken hadden. Intusschen blijft dit alles slechts gissen. Wie weet er meer van?

Breda, October 1931.

J. E. Edie.

ONDERSCHRIFT

R. KÜHNER, Contribution a l'étude des Hymenomycètes et spécialement des Agaricacés (Le Botaniste serie 17-18 1926-'27) heeft 't weefsel van *Scleroderma vulgare*, dat aangetast was door *Boletus parasiticus*, microscopisch bestudeerd. Hieruit bleek wel, dat 't vruchtlichaam van *Scler. vulgare* vermengd was met hyphen van *Bol. parasiticus*. De hyphen van de laatste waren dunner en duidelijk van de *Scleroderma* hyphen te onderscheiden. 't Leek niet of de hyphen van *Scleroderma* direct werden aangetast door die van *Boletus*. Dit is natuurlijk alleen op de plaats, waar de jonge boleten uit de bovist te voorschijn komen, 't geval. Persoonlijk zag iets ik dergelijks aan micr. doorsneden.

R.

LICHTEND HOUT

Ruim een jaar geleden¹⁾ had ik het genoegen, een en ander mede te deelen over eene waarneming van groote hoeveelheden lichtend hout in het onvolprezen Ulvenhoutsche Bosch, en over de uitkomsten van onze eenvoudige proeven, die wij daarmee hadden genomen.

¹⁾ „Fungus” 2e jrg. nummer 3, blz. 37.

In de laatste maanden waren wij weer in de gelegenheid, dit tooverachtige licht waar te nemen, zij 't op iets kleinere schaal dan verleden jaar. Dit zou op zichzelf geen reden zijn, om er in „Fungus” ditmaal weer over te schrijven, ware het niet, dat de heer H. W. KLERK DE REUS uit Breda en ik bij onze onderzoekingen een o.i. heel merkwaardige waarneming hadden gedaan.

Bij ons herhaald bezoek aan het rooiveld en aan de stapels opgetaste wortel-struiken viel het op, dat het lichtend hout slechts gevonden werd op een klein gedeelte van het rooiveld, hoewel naar onzen indruk de verschillende deelen van het rooiveld in dezelfde, of nagenoeg dezelfde, bodemomstandigheden verkeerden. Dit verschijnsel zou kunnen worden verklaard door aan te nemen, dat het mycelium van de Honingzwam (*Armillaria mellea*) of van het Geweizwammetje (*Xylaria hypoxylon*) nog niet het geheele veld had doorwoerd. Ware toch het lichten aan een andere oorzaak toe te schrijven geweest, dan zou er veel kans geweest zijn, dat het op het geheele — betrekkelijk kleine — rooiveld zichtbaar zou zijn geweest.

In mijn sparrenperk ¹⁾ stonden eenige doode sparrenstronken in den grond, waarop de, dit jaar vroege, Honingzwam met talrijke hoeden prijkte.

Wij gingen bij ons verder onderzoek ditmaal uit van de aanwezige vruchtlichamen om te speuren naar lichtend hout.

De sparren van mijn perk staan op langwerpige strooken grond van ongeveer 7 m breedte, die gescheiden zijn door ondiepe, ruim 1 m breede, greppels, die gevuld zijn met een modderig mengsel van afval van blad, naalden, takken e.d.

Toen wij in de nabijheid van de groep met honingzwammen getooide wortel-stronken in een greppel de schop bewogen, werd oogenblikkelijk het spoor van de schop zichtbaar door kort blijvende, kleine lichtglansjes.

Dit verrassende verschijnsel, waarvan wij nooit iets gehoord hadden, trok natuurlijk zoo onze aandacht, dat wij onmiddellijk trachtten, er iets meer van aan de weet te komen.

Ontdaan van onze geestdriftige gedachtenwisselingen geven wij het volgende verslag van onze uitkomsten op eenige waarnemingsavonden verkregen.

In den greppel aan de andere zijde van de groep sparren-stronken werd het eigenaardige lichten eveneens goed waargenomen. In beide greppels werd het verschijnsel niet meer waargenomen, indien wij ons te veel van de stronken verwijderden.

Bij onze contrôle-proeven deden wij slechts op twee andere plaatsen dezelfde waarneming, nl. op een plaats, waar korten tijd geleden vroege Honingzwammen hadden gestaan, en op een plaats, waarvan ons niets bekend was.

¹⁾ „Fungus”, 3e jrg. nummer 2, blz. 32.

Den volgenden morgen bleek uit de zich scherp afteekende, zwarte, geroerde modder, dat het lichten niet verder was waargenomen dan op ongeveer 3 m afstand van den rand van het groepje stronken.

Van de greppels in de richting van de stronken hier en daar gravende, namen wij niet lang blijvende lichtverschijnselen waar, eveneens bij het hakken van spanen en wortels van de stronken. Bij de groep stronken met Honingzwammen stond een stronk met Geweizwammetjes, bij dezen stronk was het verschijnsel sterker dan bij die met Honingzwammen.

Voorloopig bevredigt ons de verklaring, dat het mycelium zich uitstreckte tot in de greppels en daarin met de allerfijnste draadjes de aan doode plantenresten rijke modder doorwoekerde. Bij deze aanname moet dan de schop het zeer los samenhangende substraat, en daarmee de fijne mycelium-hyphen, hebben vernield. Bij dit vernielen begon dan het mycelium te lichten, gelijk dit ook door ons herhaaldelijk bij het kleinhakken van lichtende wortelstronken aan de splinters is waargenomen.

Indien onze veronderstelling min of meer juist mocht zijn, dan hebben wij, dank zij 't lichtverschijnsel in de greppels, tevens een aardige waarneming gedaan omtrent de uitgestrektheid van het mycelium rondom de aangetaste boomen.

Een paar weken na onze eerste waarnemingen kwamen wij ertoe, om onze proeven te herhalen in een eikenlaantje, dat over een lengte van een kleine 100 m aan eene zijde, langs een greppel, vol met Honingzwammen stond.

Wij groeven in en naast het greppeltje, rondom de groepen Honingzwammen, hakten in wortelstronken en... speurden geen vonkje licht. Slechts op één plaats, daar waar het laantje gesneden wordt door een natte sloot, werd in een slootkant bij het graven licht ontdekt.

Bij het pogen, om de negatieve uitkomsten van de laatste proef in verband te brengen met die der vroegere proeven, zagen wij ook geen licht.

In stronken van eikenhout hebben wij het lichten meermalen goed waargenomen, zoodat wij niet kunnen verklaren met verschillen bij uiteenlopende houtsoorten te veronderstellen.

Bij onze verdere proefnemingen zullen wij trachten, na te gaan, of misschien het mycelium als Woekerende schimmel (Parasiet) géén lichtverschijnselen, doch als Afvalopruimende schimmel (Saprophyt) wél lichtverschijnselen vertoont.

Mocht het door ons waargenomen verschijnsel reeds vroeger zijn beschreven, onderzocht of verklaard, dan houden wij ons zeer aanbevolen voor inlichtingen.

Ulvenhout, Wijnmaand 1931.

G. C. A. FABIUS.

VONDSTEN IN DE PERS

Verslag paddentoeletochten Nunspeet.

In de Nunspeetsche Courant van 17 October j.l. is van de hand van een tochtgenoot, den heer J. de Boer, een verslag opgenomen van onze paddenstoelentochten in de omstreken van Nunspeet. De schrijver spreekt den wensch uit, dat wij nog eens terug zullen keeren naar Nunspeet „als uitgangspunt van een nadere studie van de geheimzinnige paddenstoelen, die zulke prachtige vormen en kleuren kunnen hebben en die interessante objecten van studie zijn uit tal van oogpunten".

Aan het slot wordt het doel van de Ned. Myc. Ver. medegedeeld en de aandacht gevestigd op „Fungus".

De sport van het paddenstoelen-zoeken.

In de Haagsche Post van 10 Oct. j.l. schreef Mr. C. P. van Rossem, onder den suggestieven titel: „Het Luilekker-land. Concurrent van den Groenboer. Gratis voedsel in Malaise-tijd", een warme opwekking om paddenstoelen te zoeken met bestemming tot voedsel.

Hij vraagt, waarom hij een enkeling is in zijn bosschen. „Honderden werkloozen zouden mij kunnen volgen; zij volgen mij niet. Honderden malaise-menschen zouden gratis gevoed kunnen worden, zij blijven thuis en maken rekeningen." Angst voor vergiftiging mag de oorzaak niet zijn, waar de leek zich beperken kan en moet tot de enkele goed te leeren herkennen soorten: hanekammen en enkele boletensoorten. „En vertrouwt ge een vangst niet, welnu, loop dan even bij een apotheker aan en laat ze keuren (want niet elke boletus is ongevaarlijk) en heeft deze apotheker er geen verstand van, zoo zal hij het adres weten van een collega, die er wel verstand van heeft."

Deze raad is zeer goed, want wij hebben het voorrecht, verscheidene apothekers onder onze leden te tellen.

De schrijver wijst ook op het hoogere genot van het zoeken van paddenstoelen-als-voedsel¹⁾.

„Want de sport van paddenstoelen-zoeken is niet de greep in den vollen rijkdom, maar de vondst van de moeilijk te vinden enkeling, de sappige rariteit. En de sport van paddenstoelen-zoeken is ook het dwalen door het ontoegankelijk geboomte, de aesthetische bevrediging van het oneindige museum, de liefkoozing van de fantastische schoonheden, die te mooi zijn om gegeten te worden en daarom zwaar zijn aan vergif."

Gevaren voor niet-leden.

In verschillende bladen is onlangs opgenomen een bericht uit Lopik over een door schimmels enz. onbewoonbaar geworden

¹⁾ Zie b.v. „Fungus" le jrg. No. 2, blz. 18.

ambtswoning van den Burgemeester en over de meeningsverschillen daarover in den Raad.

Het oordeel van den bewoner luidde:

„De studeerkamer is niet meer te gebruiken, omdat alles in hevige mate is aangetast door zwam; de kelder lijkt een aquarium; verdere gedeelten van het huis gelijken een exercitieterrein voor padden en slakken; de meubels vallen uit elkaar en de kasten kunnen niet meer worden gesloten; verschillende platen in de gang zijn totaal verschimmeld. Ik gevoel mij tegenover mijn gezin betreffende de gezondheid niet verantwoord, het huis in dezen staat langer te bewonen. Een afdoende verbetering zou duizenden kosten en dan blijft het toch nog het oude gebouw.”

Het huis is natuurlijk verlaten.

De schade aan huis, meubels en gezondheid zou niet geleden zijn, en de onaangenaamheden zouden bespaard zijn geworden, indien er in Lopik ook maar één lid van onze Vereeniging gewoond had.

Ja, indien ook maar één inwoner van Lopik een onzer tentoonstellingen had bezocht, dan zou deze zijne dorpsgenooten tijdig hebben kunnen wijzen op de groote gevaren van de Huiszwam (*Merulius lacrymans*), de verwoester van gebouwen, en op andere schadelijke schimmels. Dan zou ten minste wel één der belangstellenden lid geworden zijn van onze Vereeniging, en deze zou wel zooveel kennis om zich heen hebben verspreid, dat de schade en de onaangenaamheden waren voorkomen.

*Wordt lid van de Ned. Mycologische Vereeniging!
Bezoekt de paddenstoelententoonstellingen!*

Psathyra disseminatus en Mycena Seynii

In *de Wandelaar* van Oct. '31, blz. 347, vertelt ons medelid JOMAN iets over „Twee buitengewoon mooie Kleintjes” met barbaarsche namen: *Psathyra disseminatus* en *Mycena Seynii* bij twee prachtige foto's daarvan.

Hij herinnert er aan, dat deze kleine, zeldzame mycena twee jaar geleden gevonden is door ons medelid Mej. DE VRIES ¹⁾ op een appel van een zeeden. JOMAN maakte van dit artikel gebruik, om hulde te brengen aan onze Vereeniging en hare Tentoonstellingen, die aan zoo velen de schoonheden der paddenstoelen hebben geopenbaard.

Artikels over paddenstoelen.

In „*s-Gravenhage in Beeld*” van 2 Oct. '31 komt een foto's-artikel voor: „Kinderen van den Herfst”; prachtige foto's van paddenstoelen van G. A. L. Bisseling met enkele bijschriften.

¹⁾ Zie „Fungus”, le jrg. No. 3, blz. 35.

In *De Telegraaf* van 14 Oct. '31, Ochtendbl., en in *de Amstelbode* van den zelfden datum staan kiekjes van onze Paddenstoelen-tochten in den omtrek van Nunspeet, die wij in 't begin van Oct. hielden.

In *Amoeba*, het „Orgaan van den Ned. Jeugdbond voor Natuurstudie", dat getuigt van de medewerking van vele flinke jeugdige speurders op het veelzijdige gebied van de Natuurlijke Historie, komt in de nrs. 6, 7 en 8 — resp. blz. 90, 102 en 120— een art. „Paddenstoelen" voor van ons medelid KEES ANDRIESSE, dat zeker de belangstelling van de Jeugdbonders voor de paddenstoelen zal wekken. Hij maakt van de gelegenheid gebruik, om iets naders te vertellen over zijn vindplaats (de 5e) van *Geaster mammosus* op Schouwen (zie *Amoeba*, Oct. 30, blz. 202).

In *De Telegraaf* van Zondag 4 Oct. '31 komt in een artikel „Proza en Poëzie in October" een aphorisme voor over paddenstoelen. De stelling: „De mooiste zijn gewoonlijk de gevaarlijkste, een menschelijke trek in het paddenstoelenkarakter", is meer poëtisch dan onaanvechtbaar.

Wij willen ons niet begeven op psychologisch gebied en zullen dus laten rusten de vergelijking tusschen het menschelijk- en het paddenstoelenkarakter, en wij willen ook niet scheidsrechter zijn bij schoonheidswedstrijden, maar wij willen wel even de aandacht van leeken er op vestigen, dat wèl de fungilore verband legt tusschen giftigheid en schoonheid of leelijkheid bij paddenstoelen, maar dat men voor het leeren kennen van de giftige soorten alleen mag luisteren naar de wetenschappelijke raadgevers.

Paddenstoelen-phaenologie.

In *Amoeba*, No. 2 van 1931, blz. 28, wordt medewerking gevraagd voor phaenologische waarnemingen. Op het gebied van paddenstoelen wordt gevraagd: op te teekenen van een 20-tal soorten den datum van de eerste waarneming in den omtrek van de woonplaats, alsmede bijzonderheden omtrent: aard van 't terrein (wei, bosch enz.), vroeg of laat verschijnen in vergelijking met andere jaren, bevolkt zijn met slakken of insecten enz.

Mycorrhiza.

In *Natura* van 15 Maart '31, blz. 40, heeft de redacteur A. VAN NIJNANTEN een referaat „De beteekenis van Mycorrhiza" gegeven van een voordracht van Prof. MILIN (den bekenden vorscher op 't gebied van mycorrhiza) in de Ned. Boschbouwvereniging en opgenomen in het *Ned. Boschbouwkundig Tijdschrift*.

Stinkzwammen.

In verband met het artikel „de Sterkopstinkzwam" in *Fungus*,

3e jrg., No. 1, blz. 1, zij de aandacht gevestigd op een artikel van van ons medelid Dr. BOEDIJN: „Over eenige Nederlandsch-Indische Stinkzwammen” in „*De Tropische Natuur*” van Dec. '30 en Jan. '31.

Sprekers op mycologisch gebied.

In het October no. van het *Weekbl. v. d. Kon. Ned. Maatschappij v. Tuinb. en Plantk.* is opgenomen een lijst van deskundigen, die zich bereid hebben verklaard, om te spreken in het seizoen 1931—1932:

C. J. AUGUSTIJN, Stommeerweg 70, Aalsmeer: „Plantenziekten der Bloemisterij gewassen en de bestrijding daarvan” (Hon. f 25,— + reis- en verblijfkosten.)

Dr. H. BOS, Wageningen: o.m. „Phaenologie”. (Hon. overeen te komen.)

Dr. H. A. A. VAN DER LEK, Plantkundige, Wageningen: o.m. „Mycorrhiza”, „Symbiose”. (Hon. n. o. t. k.)

Ir. N. VAN POETEREN, Wageningen: „Plantenziektenkunde enz/” (Hon. n. o. t. k.)

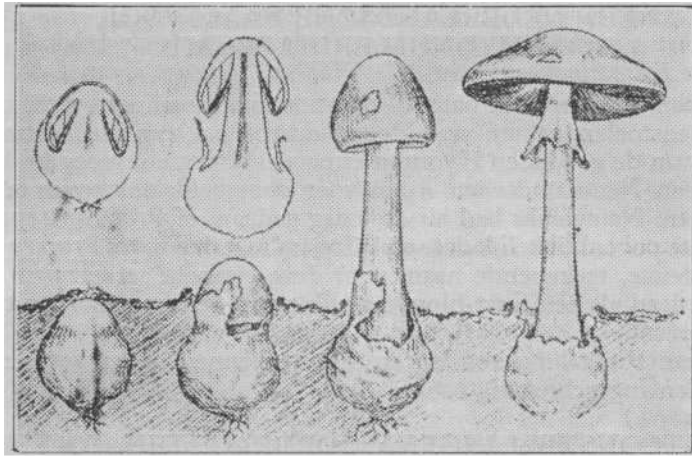
T. SCHOEVEERS, Wageningen: „Plantenziekten enz/” (Hon. n. o. t. k.)

Prof. Ir. A. W. SPRENGER, Wageningen: o.m. „Bestrijding ziekten aardbei cultuur en mozaïekziekten, enz/” (Hon. f 50 + reizen verblijfkosten.)

SIGNALEMENT VAN DE GROENE KNOLZWAM

Het signalement van deze onherroepelijk doodende zwam, *Amanita phalloides*, danken wij aan de welwillendheid van de redactie van de *Radiobode*, die het in haar nummer van 11 Sept. j.l. opnam bij eene uitvoerige aankondiging van de radio-voordracht op Dinsdag 15 Sept. van ons medelid Dr. VAN DER LEK: „Paddenstoelen als voedsel”.

Daar deze decoratieve paddenstoel alleen gevaar oplevert voor hen, die zijn signalement niet ter dege kennen, hebben wij, onder dank aan de redactie van de *Radiobode*, en gedachtig aan den raad „hamer, hamer steeds opnieuw”, het hier nog eens opgenomen. Van links naar rechts zijn vier ontwikkelingsstadia geteekend, boven de twee kleutervormen die nog geheel, of bijna geheel, in den grond zitten, zijn deze ook nog doorgesneden geteekend. Nogmaals: plukt als leek voor voedsel *nooit* een paddenstoel, die ook maar een beetje op dit signalement lijkt, want de meeste knolamanieten, of ze een witten, geligen, groenigen, grijzigen, bruinigen, of rooden hoed hebben, zijn giftig of doodelijk giftig. De Gele knolamaniet (*Amanita mappa*) kan zijn wit, gelig of groenig; de Groene knolamaniet (*Am. phalloides*) wittig, gelig

**De Paddenstoel van deze Soort
Heeft meer dan Duizenden vermoord!**

Felix Quem Faciunt Aliena Pericula Cautum!

olijfgroen, bronsachtig; de Panteramaniet (*Am. pantherina*) grauwbrown, olijfgroen, geelbruin, grijsbruin; de Vliegenzwam (*Am. muscaria*) vuurrood, scharlakenrood, oranjerood; maar giftig zijn zij alle.

MEULENHOF geeft dan ook in zijn artikel „Vergiftiging door paddenstoelen” voor leeken den regel: „*eet nooit witsporige paddenstoelen, welke een knolvormige verdikte steelbasis bezitten, van het Amanita-type.*” („Fungus”, 1e jrg. No. 3, blz. 32).

Zie ook de Wandplaat van KALLENBACH: „De Groene Knolamaniet”, die is afgebeeld in „Fungus”, 2e jrg. No. 3, blz. 42.

WAARNEMINGEN

Nieuwe vindplaats Inocybe ammophila (Atk.).

Ons medelid VAN EYNDHOVEN vond te Haarlem in de duinen *Inocybe ammophila*.

In 1930 vond ons medelid SCHWEERS deze zwam voor 't eerst in Nederland. Op onze tentoonstelling te Nijmegen in November van dat jaar had SCHWEERS eenige exemplaren met daarbij behorende afbeeldingen in een mooi groepje afzonderlijk opgesteld.

VAN EYNDHOVEN vermoedt, dat vóór de waarnemingen van SCHWEERS *ammophila* is aangezien voor *sambucina* (Fr.).

EEN NEDERLANDSCHE NAAM VOOR HYDNUM ERINACEUM

Toen ons medelid pater WILHADUS zijne leerlingen over onze paddenstoelen tochten vertelde, en daarbij o.a. een medegebracht stuk van de gevonden *Hydnum erinaceum* liet zien, vroeg hij hun, om een Nederlandschen naam voor deze zeldzame zwam te bedenken. Nauwelijks had hij de vraag gedaan, of PIET SCHAEPMAN doopte oogenblikkelijk deze stekelzwam met den naam Pruikzwam. Een leuke, teekenende naam voor deze typische stekelzwam, die inderdaad als een licht-blonde pruik tegen den boomstam zit geplakt. Deze spontaan gevonden en niet verzonnen naam verdient te worden geschreven.

TENTOONSTELLINGEN, VOORDRACHTEN, TOCHTEN

27 Juli-14 Aug. Nat. Hist. Verkenning, Valkenswaard e.o. van uit twee bondskampen van de N. J. N. Doel: inventariseeren voor 't Staatsboschbeheer; gevonden o.m. *Bolbitius conocephalus*, *Trametes Trogii*, *Mitruula paludosa* en *Daldinia concentrica*.

6 Sept. Nat. Hist. Tocht, Arnhem e.o., Afd. „Arnhem” N.N.H.V.; paddenstoelen in overvloed, geen bijzondere soorten.

6 Sept. Paddenstoeltocht, Zutphen e.o., Afd. „Zutphen” N.J.N., leider ons medelid KEES ANDRIESSE; rijken oogst.

12. 13 en 14 Sept. Nat. Hist. Tent. Hengelo (O.), Afd. „Hengelo (O.)” N.J.N.: Vereenigingsgebouw. Ons medelid SCHWEERS schreef in het programma een lofzang op de paddenstoelen; ± 1500 bezoekers.

Tent. N. J. N. Hengelo (O). De leden der afdeeling hadden o.a. zelf gezorgd voor eene flinke inzending Paddenstoelen, waarbij zéér vele soorten waren vertegenwoordigd, waarvan ik een tweetal nader onder de aandacht zal brengen. Ons medelid KEES ANDRIESSE had prachtexemplaren ingezonden van *Fomes fomentantis*, de echte Tonderzwam, uit de buurt van Eefde afkomstig van een beuk.

Toen een door mij aangestoken en lustig voortsmeulend stukje zwam in de zaal hinderlijk werd en tevergeefs geprobeerd was, dit met de hand te dooven, heeft een der jongelui getracht, om het vuur met behulp van de waterleiding te bezweren. Maar tot groot vermaak bleek ook dit middel eerst vruchteloos. Het is prettig, dat thans wederom een nieuwe vindplaats van deze in ons land vrij zeldzame zwam bekend is. Een oude vindplaats is o.a. Middachten.

Physisch diametraal hiervan verschillend was de tweede interessante bijzonderheid nl. *Lactarius Volemus*, eene fraaie oranje-roode melkzwam, die door het lid van de N.J.N. VAN DER PLAATS aangebracht was uit de omgeving van Hengelo (O.).

Terwijl de Tonderzwam zoo droog is, is deze buitengewoon sappig en bij een proefsnede was de vloer bepaald verontreinigd door de vele *zéér* groote druppels van het kenmerkende witte melksap. Deze melkzwam ziet er echter niet alleen heel smakelijk uit, maar is dit blijkbaar ook, zoodat zij in Duitschland den volksnaam „Brätling" heeft gekregen.

Zij behoort in ons land tot de meer of minder zeldzame verschijningen.

Ir. A. C. S. SCHWEERS.

15 Sept. Radio-voordracht over „Paddenstoelen als voedsel" door ons medelid Dr. v. D. LEK. Korte aankondiging, met prentje (zie blz. 47) v. d. spreker in de *Radiobode* van 11 Sept. 1931.

11 Sept. Bezoek aan de champignonkweekerij van de Hero-fabrieken te Breda, leden Nat. Hist. Club „de Baronie". In fabriek opgemerkt groote hoeveelheden *Bol. badius* en *Cantharellus cibarius* voor inmaken, gezocht door zoekers van de fabriek; zoo goed als geen *Bol. edulis*.

20 Sept. Paddenstoelentocht, Zutphen e.o., Afd. „Zutphen" N.J.N., leider ons medelid KEES ANDRIESE; rijken oogst.

3 Oct. Paddenstoelentocht, Wassenaar, Raaphorst, Afd. „Den Haag" N.N.H.V., leider ons medelid Dr. MEULENHOF; gevonden o.m. *Pluteus nanus*.

4 Oct. Paddenstoelentocht, Apeldoorn e.o., Afd. „Apeldoorn" N.J.N., leider ons medelid KEES ANDRIESE.

16l. e. m. 20 Oct. Herfsttentoonstelling, 's-Gravenhage. Museum v.h. Onderwijs. Afd. 's-Gravenhage, N.J.N., paddenstoelen o.m. opgesteld in hunne natuurlijke omgevingen.

17 Oct. Paddenstoelentocht, Zeist, Afd. „Zeist" N.N.H.V., leider ons medelid BRAKMAN, verslag opgenomen in *Utr. Prov. en Sted. Dagbl.* 19 Oct., Av.bl., 3e bl.

17 t.e.m. 18 Oct. Paddenstoelententoonstelling Apeldoorn, Afd. „Apeldoorn" N.J.N. Veel bezoek; aanwezig o.m.: *Cordyceps ophioglossoides* op *Elaphomyces granulatus*.

24 Oct. Paddenstoelentocht Wassenaar, Meyendel, leden Ned. Myc. Ver. te 's-Gravenhage e.o., leiders onze medeleden Mevr. BOETJE VAN RUYVEN en Dr. MEULENHOF; belangrijke vondsten: veel mooie *Tricholoma* soorten, *brevipes*, *grammopodium*, *panaeolum*, *humile*, *melaleucum* en *nudum*, *Psalliota sylvatica*, *Clitocybe cerussata* (in tot 1 d.M. groote exemplaren), *Flammula lupina*, en de bijzonderheid *Claudopus subdepluens*, een parasiteerende zwam op *Polyporus versicolor*, in gezelschap van een daarop ook parasiteerende kleine *Discomyceet*.

26 Oct. Paddenstoelentocht, Wassenaar, de Wildzang, Studenten in de Pharmacie te Leiden; leider ons medelid Dr. MEULENHOF; zeer schralen oogst.

31 Oct. Herfsttentoonstelling, Bloemendaal, in het Pannekoekenhuisje van Thijssse's Hof.

VERBETERING

In mijn „Waarneming”: „Wanneer begint de stinkzwam te stinken?”, „Fungus” No. 2, 3e jrg., is de noot op blz. 33 onvolledig. Er had bij moeten staan, dat de gebezigde populaire benaming „bromvlieg” op geen dezer vier soorten toepasselijk is.

De officiële benaming „bromvlieg” komt alleen toe aan *Calliphora C. erythrocyphala*, die (evenals *C. vomitoria*) verward kan worden met de aasvlieg. F.

MEDEDEELINGEN VAN HET BESTUUR

Nieuwe leden.

Onze Vereeniging had het voorrecht, de onderstaande nieuwe leden tot zich te zien komen:

KLINKENBERGH, JOS., Houtweg, Loosduinen;

MÜLLER, J. R., Assistent Hortus Botanicus, Amsterdam, Julianalaan 111, Bilthoven;

NANNENGA, E. T., biol. cand., Lange Nieuwstraat 54, Utrecht ;

HEITHUIS, MEVR. D., Hotel Parkheuvel, Nunspeet;

DAM, G. PH. VAN, Juliana van Stolberglaan 27, Den Haag;

HOFMAN, DR. J. J., Schenkweg 3, Den Haag;

BELLAART, DR. A. C. Wapenvelde;

REINKING, DR. J. J., Bagijnesingel 29a, Zwolle;

VETH, GÉRARD, Bankiershuis „Schill en Capudosa”, Parkstraat 107, Den Haag.

Aan de nieuwe leden zijn de „Mededeelingen XVIII-XIX-XX” en de Nrs. 1 en 2 van den 3en jrg. van „Fungus” toegezonden; mocht één hunner deze niet ontvangen hebben, dan wordt gaarne mededeeling daarvan verwacht. (Adres: „Fungus”, Ulvenhout.)

Boekwerken verkrijgbaar.

Zoolang de voorraad strekt, zijn verkrijgbaar:

Mededeeling IV	f 1,-
“ V	0,50
“ VI	0,40
“ IX	1,20
“ X	1,00
“ XI	0,75
“ XII	0,50
“ XIII	0,50
“ XIV	0,50
“ XVI-XVII	2,00
“ XVIII-XIX-XX	2,25

Morieljes door JOH. RUYS	f 0,25
Toelichtingen ten gebruike bij het bezichtigen van de in natura ten toongestelde paddenstoelen	- 0,04
25 Kijkjes in het Schimmelrijk	- 0,12
De geslachten Cantharellus, Craterellus en Dictolus in Nederland door M. DONK (overdruk uit Med. XVI-XVII (21 blz.)	- 0,20
De Ned. Mycena's door A. J. P. OORT (overdruk uit Med. XVI-XVII (72 blz.)	-0,45
Overzicht van de in Nederland groeiende Clavaria-soorten door CATH. COOL (overdruk uit de Med. XVI-XVII (69 blz.)	0,45
Revisie van de Nederlandsche Heterobasidiomycetae en Homobasidiomycetae-Aphylophoraceae (deel I), door M. A. DONK (overdruk uit de Med. XVIII-XIX-XX (134 blz.)	- 1,—

Ledenlijst: verbetering en adresveranderingen.

In de ledenlijst, opgenomen in de „Mededeelingen XVIII-XIX- XX, staat in het adres van ons medelid G. L. VAN EYNDHOVEN : „Lindenhoutstraat" dit moet zijn: „Eindhovenstraat".

Mevr. A. VAN WIJK-DE VRIES, nieuw adres: Boulevard 9, Velp.

Mej. A. W. E. MOLL, leerares biologie, nieuw adres: Busken Huetlaan 12, Bloemendaal.

Dr. A. RANT, nieuw adres: Sumatrastraat 23, Soerabaja.

J. S. A. VAN ELK, nieuw adres: Huize „Grejo", de Meern (bij Utrecht).

C. E. VAN SOMEREN, Nieuw adres: Steenweg 45, Helmond.

De secretaris houdt zich zeer aanbevolen voor opgave van mogelijke fouten in de Ledenlijst, alsmede voor mededeeling van adresveranderingen.

MEDEDEELINGEN VAN DE REDACTIE

Overcomplete afleveringen van „Fungus”.

De redactie houdt zich, o.m. ten bate van nieuwe leden, aanbevolen voor terugzending van extra-exemplaren van „Fungus", die geen goede plaats mochten hebben kunnen vinden.

In 't bijzonder van 2e jrg., No. 1.

In dank ontvangen:

Van ons medelid K. BAKKER te Delft 4, van ons medelid J. JONKMAN te Hilversum 1 en van ons medelid LIGTENBERG 12 exemplaren.

Briefwisseling.

Onze medeleden Mej. DE VRIES te Amsterdam en Mevr. HEITHUIS te Nunspeet; de dames FABIUS en SPRUYT te Zeist, den heer G. FABIUS te Voorburg, alsmede de onbekende zenders van “s-Gravenhage in Beeld” en „De Telegraaf” van 4 Oct. '31, vriendelijk dank voor de zeer op prijs gestelde uitknipsels enz.

Wordt lid van de Nederlandsche Mycologische Vereeniging

INHOUD

	Blz.
Terug van Nunspeet	37
Boletus parasiticus op scleroderma vulgare, door J. E. EDIE met onderschrift door R.	39
Lichtend hout, door G. C. A. FABIUS	40
Vondsten in de pers:	
Verslag paddenstoelentochten Nunspeet	43
De sport van het paddenstoelen-zoeken	43
Gevaren voor niet-leden	43
Psatyra disseminatus en Mycena Seynii	44
Artikels over paddenstoelen	44
Paddenstoelen-phaenologie	45
Mycorrhiza	45
Stinkzwammen	45
Sprekers op mycologisch gebied	46
Signalement van de Groene Knolzwam	46
Waarnemingen:	
Nieuwe vindplaats van Inocybe ammophila	47
Een Nederlandsche naam voor Hydnum erinaceum	48
Tentoonstellingen, Voordrachten, Tochten [Hengelo (O.) door Ir. A. C. S. SCHWEERS]	48
Verbetering, door F.	50
Mededeelingen van het Bestuur:	
Nieuwe leden	50
Boekwerken verkrijgbaar	50
Ledenlijst: verbetering en adresveranderingen	51
Mededeelingen van de Redactie:	
Overcomplete afleveringen van „Fungus”	51
Briefwisseling	52
Ter verspreiding	Omslag 4